

Śląska Biblioteka Publiczna

54838

Pracownia Śląska

35
LECIE

1947

JEDNODNIOWKA

OSP

WOJKOWICE-KOMORNE
POWIAT BĘDZIN

NAKŁADEM KOMITETU OBCHODU
JUBILEUSZOWEGO 35-LECIA

1912 — 1947

JEDNODNIÓWKA

Z OKAZJI 35-LECIA

STOWARZYSZENIA OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ
w WOJKOWICACH-KOMORNÝCH
POWIAT BĘDZIN

NAKŁADEM STOWARZYSZENIA O. S. P. WOJKOWICE-KOMORNE

R-30514

Państw. Byt. Zakł. Graf. Oddział 3 Chorzów-Batory 1000 zam. 564 — V. 48

1862/48

54838

III

Ło

19/6.48

Dla upamiętnienia 35-lecia istnienia Komitet obchodu wydaje

Jednodniówkę

w której zawarta zostaje historia powstania i nieustrudzona praca nad rozwojem obrony przeciw-pożarowej mienia Obywateli i Państwa.

Oddając do rąk Waszych, drodzy Czytelnicy, niniejsze wydanie jubileuszowe, żywimy niezłomną nadzieję, że dołożycie starań do spotęgowania należnego poparcia i współdziałania w sprawach którym służymy.

C z o ł e m !

Komitet Redakcyjny: L. Sitko, L. Kocot, Józef Kowalik, J. Kowalik, Br. Gabrys.

*Ob. Edward Osóbka-Morawski
1-szy Premier Rządu Jedności Narodowej
w dacie — Wyzwolenia Ojczyzny*

Minister Administracji Publicznej od dnia 7. 2. 1947 r. sprawujący ustawowy nadzór nad reaktywowanym przez Rząd Związkiem Straży Poż. R. P. orędownik ideologii Strażactwa polskiego — zaszczylił wznowione wydawnictwo „Przegląd Pożarniczy” autografem treści następującej:

„Waszej, strażacy, służbie publicznej na posterunkach obrony przeciw-pożarowej niech towarzyszy ustawicznie dyscyplina społeczna obok czynu ofiarnego.

Obrona mienia bliźniego przed klęską ogniową — a to niekiedy z narażeniem życia własnego — stanowi pod sztandarami licznych zespołów Waszych wyśmienitą szkołę bezinteresownej służby obywatelskiej.

Niech ten drogowskaz opromienia i nadal Waszą działalność wyteżoną na pożytek naszego Narodu.

Edward Osóbka-Morawski.

Gen. Aleksander Zawadzki
Wojewoda Śląsko-Dąbrowski

Ochotniczej Straży Pożarnej Wojkowice-Komorne w 35-lecie istnienia przesyłam pozdrowienia i najlepsze życzenia dalszej owocnej pracy.

A. Zawadzki.

Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach-Komornych z okazji 35-lecia istnienia składam serdeczne życzenia dalszego rozwoju. Ciężka i ofiarna praca strażaka zwłaszcza w Ochotniczej Straży Pożarnej jest najlepszym dowodem solidarności narodowo-społecznej i jest świadectwem demokratycznego pojmowania obowiązków obywatelskich.

J. Zietek, plk.

Płk. Jerzy Zietek
Wice-Wojewoda Śląsko-Dąbrowski

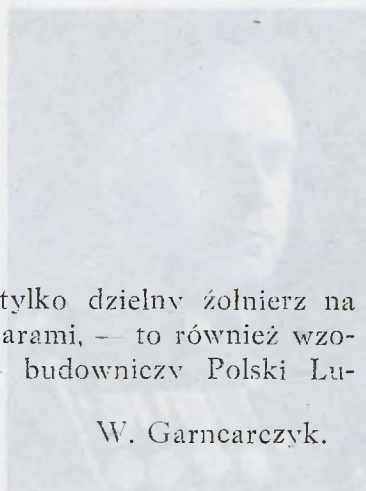

W. Garnarczyk

Prezes Zw. Str. Poż. R. P.

Strażak — to nie tylko dzielny żołnierz na froncie walki z pożarami, — to również wzorowy obywatel — budowniczy Polski Ludowej.

W. Garnarczyk.

Życzę Wam Druhowie, aby ofiarna Wasza służba dla dobra Polski i Jej obywateli wydała rezultaty jeszcze lepsze niż w ubiegłym 35-leciu, tak pracowicie i owocnie przez Straż Waszą przebyłym.

M. Zdieszzyński.

M. Zdieszzyński płk. poż.

Insp. Naczel. Zw. Str. Poż. R. P.

Inż. Łada Roman
Dyr. P. Z. U. W. Okr. Wojew.
w Katowicach

Długoletni działacz na polu pożarnictwa, organizator Okręgowego Zw.Str.Poż. wojew. Białostockiego i jego Prezes od chwili założenia do roku 1937.

Za wybitne zasługi zostaje odznaczony „Złotym Medalem Zasługi” przez Gl. Zw. Str. Poż. R.P. oraz „Złotym Krzyżem Zasługi” przez Prezydenta R.P.

Jest Członkiem Honorowym Estońskiego Gl. Zw.Str.Poż. który go również odznaczył „Krzyżem Zasługi”.

Przez szereg lat jest członkiem Rady Naczelnej Gl. Zw. Str. Poż. i członkiem Komisji Rewizyjnej Gl.Zw.Str.Poż.R.P.

Obecnie piastuje mandat Czł. Komisji Rewizyjnej Wojew.Zw.Str.Poż. w Katowicach.

Ochotnicze Straże Pożarne w służbie dla Polski

Ochotnicze Straże Pożarne stanowią czynnik kształcenia społeczeństwa w duchu miłości bliźniego i bezgranicznego poświęcenia się służbie dla dobra kraju. —

Ochotnicze Straże Pożarne, jako Organizacje Wyższej Użyteczności Publicznej, są ośrodkami wzorowego wychowania obywatelskiego w Demokratycznej Polsce, bowiem spełniają one doniosłą rolę w życiu gospodarczym naszego kraju w oparciu swej działalności na szczytnych zasadach idei altruistycznej, stojąc na straży zabezpieczenia mienia i życia obywateli — bez względu na wyznanie i różnice narodowościowe — przed niszczyielskimi skutkami żywiołu ognia, który obraca w niwecz znaczną część dobytku narodowego w Polsce.

Obywatel strażak, pełniąc bezinteresownie swą ofiarną, pełną poświęcenia służbę, gotów jest w każdej chwili złożyć w ofierze swe cenne życie na ołtarzu tej służby w obronie mienia i życia bliźniego przed groźnymi skutkami — wroga ludzkości ognia.

Dlatego służba strażaka obywatela kumuluje w sobie najszlachetniejsze walory charakteru człowieka, jest wzorową szkołą dyscyplinowania społeczno-socjalnego, hartuje ducha, wzmacnia tężyznę fizyczną i wyrabia silne poczucie obowiązku bezinteresownej pracy dla dobra ogółu.

Ochotnicza Straż Pożarna w Wojkowicach-Komornych jest jedną z niewielu wzorowo zorganizowanych pod względem bojowego usprawnienia i aktywnej działalności dla dobra ogółu placówek pożarnych na terenie województwa Śląsko-Dąbrowskiego, co świadczy fakt Jej 35-lecia ofiarnej, wysoce zasłużonej dla społeczeństwa działalności.

W dniu uroczystego obchodu jubileuszowego 35-lecia istnienia Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach-Komornych i Jej chlubnej działalności pozwolę sobie tą drogą złożyć Komendzie Straży i Druhom obywatelom strażakom najserdeczniejsze życzenia dalszej owocnej pracy na niwie pożarnictwa krajowego.

Inż. Łada Roman.

Inż. Romuald Pitera

*Prezes Zarządu Okręgu
Zw. Str. Poż. R. P.*

Ochotnicza służba w szeregach strażackich to stałe czuwanie nad życiem i mieniem obywateli przed klęską pożarową oraz innymi żywiołami.

Służba ta wymaga od członków Straży Pożarnych dużego poczucia odpowiedzialności za mienie obywateli i Państwa. Wiąże się z tym cały szereg obowiązków, a przede wszystkim żeby poziom fachowy członków Straży Pożarnych stał możliwie jak najwyżej, co zależy wyłącznie od samych strażaków.

Drugim nieodzownym warunkiem, by Straż Pożarna mogła wykonywać swe zadania, to wyposażenie jej w nowoczesny sprzęt i urządzenia pożarowe. W popieraniu Straży Pożarnych nad jej wyposażeniem nie powinno zabraknąć nikogo, bowiem posiadanie placówki strażackiej należycie wyposażonej leży w interesie każdego obywatela.

Powiązawszy wysiłek z jednej strony bezinteresownej służby ochotnika strażaka, a z drugiej strony materialną ofiarność społeczeństwa na cele Straży Pożarnych, da pełną gwarancję ochrony mienia obywateli i Ojczyzny przez wielomilionowymi stratami jakie co roku klęska pożarowa za sobą pociąga w naszym Państwie.

Stowarzyszenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach-Komornych rozpoczynając po 35-letnim istnieniu dalszy etap swej pracy niech doczeka się w jak najkrótszym

Józef Mikula ppłk. poż

*Inspektor Poż. Okr. Wojew.
Śląsko-Dąbrowskiego*

czasie tej radosnej chwili, by obywatele Wojkowic-Komornych mogli jak najspokojniej pomnażać swoje i narodowe mienie ku chwale naszej Ludowej Polski.

J. Mikula.

Skrót Historii Pożarnictwa

Człowiek pierwotny z ogniem nie walczył, gdyż uważał go za zjawisko nadprzyrodzone i straszne, a następnie nie miał czego bronić. Z rozwojem cywilizacji i powstawaniem osiedli postępuje rozwój walki z tym groźnym żywiołem. Pierwsze wiadomości historyczne odnoszące się do pożarnictwa, dotyczą Grecji i są z III-wieku przed narodzeniem Chrystusa.

W Polsce zaś rozwój pożarnictwa datuje się z początkiem XIX wieku. Pierwsza Zawodowa Straż Pożarna powstaje w Wilnie w 1802 r., a pierwsza Ochotnicza w Kaliszu w roku 1864. Pierwsza ustawa zasadnicza zostaje wydana i opracowana przez Rosyjskie Stow. Pożarnicze w 1877 roku, w tym okresie powstają Och. Straże Poż. prawie we wszystkich miastach Królestwa. W 21 lat później z inicjatywy tego samego towarzystwa zostaje wydana ustawa normalna dla wszystkich Och. Str. Poż. w Królestwie Polskim. Pierwszy miesięcznik pożarniczy p. t. „Strażak“ zaczął wychodzić w 1901 r., którego wydawcą i redaktorem był Karol Szyler. 15 grudnia 1912r. ukazuje się pierwszy „Przegląd Pożarniczy“, którego redaktorem jest Bolesław Chomicz, a kierownikiem działu technicznego inż. Józef Tuliszkowski. Pierwszy zjazd Straży Pożarnych oraz pierwsze zawody odbyły się w 1909 r. w Częstochowie. W 4 lat później odbywa się pierwszy kurs pożarniczy. Na pierwszym ogólnopolskim zjeździe w 1921 r. w Warszawie, delegaci Straży Poż. z całej Polski powołali do życia Główny Zw. Str. Poż. R. P. z Bolesławem Chomiczem jako

prezesem. Jednolite prawne podstawy akcji p. pożarowej w całej Polsce, dała ustawa o ochronie przed pożarami i innymi klęskami z dnia 13 marca 1934 r. W roku 1939, prezesem Zw. Str. Poż. R. P. był senator W. Goluchowski, a Inspektorem Naczelnym Józef Milewski.

Po ostatniej wojnie Rząd Jedności Narodowej, doceniając działalność Zw. Str. Poż. R. P. na polu społeczno-ideologicznym w zakresie walki z klęską ogniową, z wiosną 1946 r. powołał go ponownie do życia.

Zarząd Zw. Str. Poż. R. P. stanowili: prez. Bol. Chomicz, I. v-prez. W. Garnarczyk V-min. Ośw., II. v-prez. Antoni Remiszewski — Prezes P.Z.U.W., V-woj. śl. plk. Ziętek, Stanisław Araszkiewicz, inż. Stanisław Czernielewski dyr. Departamentu Min. Przem., plk. poż. Mieczysław Zdzeszyński — Insp. Naczelny Związku.

Kręgi pożarnictwa sięgnęły organizacji światowej, przez utworzenie 30 lat temu Międzynarodowego Komitetu Technicznego P. poż., zrzeszając 20 narodów.

Na czele komitetu stoi zasłużony działacz strażactwa francuskiego plk. Marnelle, a jednym z członków jest również Insp. Naczel. Zw. Str. Poż. R. P. plk. M. Zdzeszyński.

Zadaniem komitetu jest ujednolajnienie prac z zakresu techniki walki z pożarami, urządzanie zjazdów i wymiana instruktorów. Ma to olbrzymie znaczenie, utrzymuje bowiem więź braterstwa między strażakami wszystkich ras.

Inż. Zbigniew Dziunikowski

Starosta Powiatowy Będziński

Z okazji 35-lecia istnienia Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach-Komornych, poczuwam się do milego obowiązku złożyć szczere podziękowanie całemu zespołowi za dotychczasową przodującą działalność na tak odpowiedzialnym odcinku naszego życia zbiorowego.

Obywatele Strażacy! Zamykacie dziś długoletni okres istnienia Stowarzyszenia z

całą świadomością dobrze spełnionego obowiązku i ze spokojnym sumieniem wkraczacie w nowy etap swej działalności, na którym życzę Wam dalszej długiej owocnej pracy, osiągnięcia jak najlepszych rezultatów i osobistego zadowolenia w służbie dla społeczeństwa i Demokratycznej Polski Ludowej.

Starosta Powiatowy
Z. Dziunikowski.

Brunon Świętochowski
Inspektor P. Z. U. W.

Gdy w 1927 r. objąłem Powiat Bedziński w charakterze Inspektora P.Z.U.W., po nawiązaniu scislej współpracy z poszczególnymi Zarządami Straży Pożarnych na tamtejszym terenie miałem możność przez szereg lat poznać dokładnie zarówno ich organizację jak i stan bojowości.

Spośród wszystkich Straży na moim terenie od pierwszej chwili ich lustracji zwróciłem specjalną uwagę na Stowarzyszenie O.S.P. w Wojkowicach-Komornych, które zaimponowało mi wielkim zapalem w swej pracy na polu pożarnictwa.

Rezultat tej konsekwentnej pracy postawił Was w pierwszym szeregu Straży tutejszego terenu i palmę pierwszeństwa trzymacie po dzień dzisiejszy.

Życzę Wam Druhowie z okazji 35-letniego jubileuszu waszego Stowarzyszenia dalszej owocnej pracy dla dobra naszej Ojczyzny i Jej Obywateli.

Czołem
B. Świętochowski.

Jubilatce Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach-Komornych 35-letniego istnienia, mozolnej i wytrwałej pracy na niwie pożarnictwa życzę dalszego owocnego wyniku i rezultatów w rozwoju i pogłębiania zasobów wiadomości fachowych wprowadzając ich w czyn z pełnym zrozumieniem znaczenia i celowości.

W. Bacia.

Bacia Wojciech
Wójt Gminy Bobrowniki

Stuczeń Józef
Sołtys Wojkowic-Komornych

Druhowie Strażacy!

Jestem dumny z tego, że posiadamy na terenie Wojkowic-Komornych Stowarzyszenie Ochotniczej Straży Pożarnej, które jest wzorem, dla wszystkich obywateli i organizacji, spójni braterskiej, zdyscyplinowania organizacyjnego oraz przykładowego wychowania społecznego.

Z okazji jubileuszu 35-lecia istnienia Waszej Organizacji składam Wam najszczerze życzenia dalszej owocnej choć bardzo ciężkiej i pełnej poświęcenia pracy na polu pożarnictwa, która jest fundamentem budowy i rozwoju naszej Ojczyzny.

J. Stuczeń.

Rys historyczny Wojkowic-Komornych

Wioska leżąca 7 km na płn. zachód od Będzina.

W dolinie pasma gór Doroty, Kijowy oraz Wojkowicko-Bobrownickich i w oparciu o lewy brzeg rzeki Brynicy, rozlokowała się malownicza wioska Wojkowice-Komorne. Wśród wzgórz okalających wioskę zasługuje na wyróżnienie góra, która swą wysokością 383 m z kościołkiem św. Doroty dominuje nad całą okolicą. Przecudny stąd roztacza się widok przez szmat polskiej ziemi, aż po Tatry sine, ciągnący się po przez mnóstwo wiosek, miast, wieżyc kościelnych, lasy kominów fabrycznych, wstęgi rzek, potoków i strumyków, a nawet przez białą plamę Pustyni Błędowskiej. Mało w Polsce takich miejsc, któreby dawały tyle przepięknego i tak rozległego widoku.

Data powstania Wojkowic, zresztą jak i innych miejscowości Zagłębia, ginie w mroku wieków, a pochodzenie jej zdradza jedynie nazwa. Wśród imion bojowników znane było imię Wojko (zdrobniałe od Wojsław) rycerza Małopolskiego z wieku XI, który wg. legendy na tych terenach staczał boje — stąd Wojkowice. Dodatek do nazwy „Komorne” wskazywałby, że w pewnym bliżej nieznanym czasie ludność osady była używana na posyłki do obsługi grodu lub zamku Siewierskiego, wzg. Bytomskiego. Inna legenda głosi, że wraz z rycerzem Wojko walczył również na tych terenach inny rycerz — Komorno, którzy polegli i zostali pochowani na jednym z okolicznych wzgórz.

O istnieniu wioski wspomina po raz pierwszy dokument z dnia 1 grudnia 1371 (znajduje się w archiwum m. Bytomia, pisany po łacinie) wystawiony przez sędziów księcia Przemysława Cieszyńskiego, moca którego przyznają wójtowi wsi Wielkiej Dąbrówki prawo brania ziemi z gruntów Wojkowic Komornych, na obwałowanie brzegów stawu wójtowskiego w Wielkiej Dąbrówce. Staw ten utworzony przez Brynicę, leżał na jej prawym brzegu (naprzeciw dzisiejszej kop. „Jowisz”). Nad stawem stał młyn wójtowski.

Przed r. 1442 (1443) osada była własnością książęcą, zaś po nabyciu księstwa Siewierskiego przez Oleśnickiego stała się własnością biskupią (Długosz zwie ją „villa episcopalis”). Wykazy dóbr biskupów krakowskich i ks. Siewierskiego z r. 1668 i 1746 również mówią, że wioska jest własnością biskupa. Mniej więcej około roku 1600 siedzieli tu na dzierżawie Kamińscy, później w r. 1677 Aleksander Wojkowski wreszcie w r. 1760 Franciszek i Magdalena de Wihauzen Grabiańscy. Od r. 1779 już nie słychać o dzierżawcach, a natomiast występują administratorzy Antoni Kozielski (r. 1779), Jan Kozielski (r. 1780) i Wojciech Fabrycy (r. 1786). Po przejściu Zagłębia pod władzę pruską, ustanowieni zostali dla Wojkowic ekonomi: Modelski (r. 1795) i Esterreicher (r. 1805). Po r. 1830 rząd zaborczy włączył wioskę do t. zw. Ekonomii Bobrownickiej.

Wioska była osadzona na prawie średzkim i 4 łanach kmiecych, z których jeden w późniejszych czasach należał do plebana w Siewierzu. Soltes otrzymał w uposażeniu 2 łany, zagrodę i młyn, który stał nad potokiem strzyżowickim, po lewej stronie drogi, do Grodźca. W późniejszych czasach dodano mu jeszcze dochody z karczmy, stojącej do r. 1856 mniej więcej w pośrodku między młynem a drogą strzyżowicką, również po lewej stronie drogi prowadzącej do Grodźca. Ostatnim soltysiem a zarazem karczmarzem i młynarzem był Wojciech Jaroń (r. 1797). Na północ od młyna soltysiego, stał młyn dworski, zwany później młynem Kotuli (r. 1820).

W połowie XVII wieku wioska liczyła około 30 domów a z mieszkańców znani byli: Mruczki, Ranochy, Gajdki, Koziolki, Krzyścinie, Baty (Baciki), Barki, Krzywonosy, Patasze, Dworaki, Knapy, Dereje, Mazurki, Zapadnie, Filipeczyki (zwani Sztajerami), Dusie, Pajory, Działochy, Miracey i Gdulscy.

Od najdawniejszych czasów wioska należała do parafii w Siewierzu. Następnie została przydzielona do parafii w Czeladzi, o

czym świadczą dokumenta wizytacyjne z r. 1595 znajdujące się w archiwum paraf. Czeladź. Obecnie Wojkowice posiadają nowy kościół i własną parafię, a dawny kościółek parafialny jest kaplicą, która tu od wielu lat istniała jako filja kościoła czeladzkiego.

O początkach górnictwa na terenie wioski nie wiele da się powiedzieć. Że ono istniało tutaj od czasów niepamiętnych, świadczą o tym ślady dawnych „wyrubisk“.

W r. 1824 otworzono na zachodnim krańcu wioski rządową kopalnię galmanu, którą nazwano „Kacper“. Eksploatowano ją do r. 1825, poczem przerwano pracę z niewiadomych powodów. Pod koniec tego roku rząd wydzierżawił obszar kopalni księciu Ludwikowi Anhalt-Koethen Pless za trzecią część wydobytego galmanu. Prawdopodobnie eksploatacja nie opłacała się, skoro w r. 1826 zastawiono zupełnie pracę i więcej jej nie wznowiono. Na wschód od kopalni „Kacper“, wyrosła kolonia Krzyżówka, której początkiem były dwie chałupy dawnych „kopaczy“, siedzących tu od niepamiętnych czasów. W niewielkim oddaleniu na wschód od Krzyżówki, istniała jeszcze jedna prywatna kopalnia galmanu; leżała przy granicy rogożnickiej i na skraju lasu, jaki tu niegdyś rósł. (Wymienione kopalnie uwidocznione są na mapach Hempla z r. 1856).

Zarzucone na terenie wioski w pierwszej połowie XIX wieku górnictwo, ożyło z powrotem w bieżącym stuleciu i w ciągu kilkunastu lat niezmiernie się rozwinęło, dzięki pokładowi węgla, jakie odkryto tutaj i wysiłkom Towarzystwa Górniczo-Przemysłowego „Saturn“. Wymienione Towarzystwo, stojące podówczas pod dyktando Jana Alfonsa Surzeckiego, rozpoczęło wiercenia na południowym obszarze wioski, które dały zadawalające wyniki. W rezultacie tych wyników założono w Wojkowicach w r. 1910 kopalnię węgla, nadając jej nazwę „Jowisz“. Przeszło 5 lat trwała jej rozbudowa, która ukończono w r. 1915.

Kopalnia „Jowisz“ jest jedyną kopalnią, która na terenie Zagłębia nie ma sobie równej pod względem technicznym. Odbudowa jej odbywa się za pomocą maszyn o napędzie elektrycznym. Urządzenia wyciągowe, wentylacje, oraz pompy odwadniające również poruszane są napędem elektrycznym. Tutaj po raz pierwszy zastosowano przy umacnianiu podziemnych chodników ganków i.t.p. tzw. betonit.

Dla wygody mieszkańców, w 1918 r. kopalnia doprowadza wodociągi i elektryfikuje wieś, zaś dla pracowników buduje, przy kopalni, kolonię w r. 1922, drugą w r. 1923 przy granicy życheńskiej, trzecią w r. 1930 na Krzyżówce, — Towarzystwo „Saturn“ wybudowało również most na Brynicy, łączący „Jowisz“ z innymi kolejkami podjazdowymi na Górnym Śląsku.

Nie poprzestając na tym, wymienione Towarzystwo przystąpiło w r. 1929 do budowy cementowni „Saturn“, którą ukończono w r. 1930.

Na skutek uprzemysłowienia Wojkowic, w roku 1908 powstaje spółdzielnia spóżywców „Przyszłość“. W 1912 roku powstaje „Ochotnicza Straż Ogniowa“, a w październiku 1929 r. założono fundamenty pod nowy kościół i plebanie.

W zachodnim krańcu Wojkowic pod laskiem przy drodze do Rogożnika zostaje w 1929 r. wykończony kopiec z obeliskiem i płaskorzeźbą Tadeusza Kościuszki ku uczczeniu powstania Państwa Polskiego.

W tym czasie przy pomocy gminy, wydziału powiatowego i społeczeństwa z ówczesnym kier. szkoły św. p. A. Mikurdą, zaczęto budowę szkoły — dużego, nowoczesnego gmachu, który po upływie zaledwie 3 lat, chociaż nie całkowicie wykończony, został oddany do użytku. Z inicjatywy społeczeństwa Wojkowic zostaje w 1938 r. wybudowany obok gmachu szkolnego pomnik poległych w obronie Ojczyzny.

Pomnik

W ostatnim czasie t. j. w 1947 r., przy wybitnym poparciu Przemysłu Węglowego, zostaje uruchomiona linia kolejowa — osobowa, łącząca Śląsk z Żabkowicami po przez Wojkowice-Komorne.

Dzięki wyżej opisanym okolicznościom na miejscu, gdzie dziś huczą maszyny, warczą motory, zgrzytają dźwigi, grają syreny i praca wre od świtu do świtu, — widniały szachownice pól uprawnych, łąki i pastwiska z per-

spektywą na szeregi domków krytych słomą z prastarymi i charakterystycznymi bramami ogrodzeń, tonącymi w również starej drzewiźnie owocowej; jeszcze przed 35 laty na miejscu gdzie dziś widnieją potężne gmachy, pulsujące niesamowitym życiem stalowych machin-smoków, — porastała trawa, pasły się gromadki bydelka, — panowała cisza, przerywana w porze letniej odgłosem piosenki czy fujarki pastuszka lub trelami skowronków, zawieszonych w przestworzach, wszystko się zmieniło w wiosce. Chaty słomą kryte ustępują miejsca gmachom murowanym, — zasobna we wszystko dawne „specjały” stara karczma znikła, pozostawiając pole licznym sklepom, — dawne życie sielskie ustąpiło placu rozgwarowi miastowemu ze wszystkimi jego dodatkami i ujemnymi cechami, — nawet odwieczna „polska droga” zmieniła dawną swą „miękość” na wielkomiejskie bruki. Tak, dawne skromne Wojkowice, rozrosły się w znacznych rozmiarów osiedle, które liczba mieszkańców i domów dorównywuja niejednemu miastu.

Kalkowski Zakład młyn. pos.
Pracownia kominowa straż.
Pracownia w dalszej

Wacław Kaliszek

*Prezes Zarządu
Oddz. Pow. Zw. Str. Poż. R. P.*

Gdybym posiadał więcej takich placówek strażackich jaką jest Stowarzyszenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach-Komornych — to planowa i systematyczna praca zatrudnionych ochotniczo czy zawodowo w pożarnictwie promieniowałaby daleko poza granice powiatu będzińskiego, Stowarzyszenia O.S.P. zdobyłyby większe rzesze społeczeństwa dla swych poczynań i zadań, u czynników samorządowych należytę zrozumienie i poparcie, a co za tym idzie byłyby odpowiednio zaopatrzone w sprzęt gaśniczy, materiały pędne, umundurowanie i uzbrojenie osobiste oraz środki finansowe na palące potrzeby O.S.P., szeregi zaś tych straży rekrutowałyby się z dobranych ideowo ludzi, którzy dążyliby do racjonalnej i owocnej działalności w Zarządach Stowarzyszeń i Komendach O.S.P. potęgując gotowość bojową w drużynach przez wychowanie obywatelskie, wyszkolenie fachowe i wykonywanie zarządzeń władz nadzorczych, stale przyczyniając się do wzmożenia bezpieczeństwa pożarowego w swoim środowisku. —

Szczęść Wam Boże zatem w dalszej choć ciężkiej i odpowiedzialnej, lecz zaszczytnej pracy na niwie pożarnictwa Ojczystego.

N. Kałkowski.

Druhowie!

35-letnia praca Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach-Komornych na polu pożarnictwa Ojczystego, to chlubna Wasza karta.

Niech to bezgraniczne poświęcenie się przyświeca Wam dalej, ku chwale Demokratycznej Rzeczypospolitej Polskiej.

W. Kaliszek.

Kałkowski Nikodem mjr. poż.

*Powiatowy Komendant Straży
Pożarnych w Będzinie*

1912 – 1947

35-letni rozwój Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Wojkowicach Komornych

Jedynie czyn ma znaczenie. Najlepsze chęci pozostają bez skutku o ile nie pociągają za sobą następstw realnych. Tylko samodzielność narodu jest cenioną i rzeczy własnymi rękami robione posiadają istotne znaczenie.

Jeszcze większego ciężaru gatunkowego nabierają powyższe maksymy w pewnych warunkach, w warunkach w jakich tworzyła się i organizowała nasza straż. 1912 rok to końcowy okres długiej niewoli, a jednocześnie i koniec gnębienia ducha narodowego i wszelkich przejawów organizowania się społeczeństwa polskiego. Niestrudzeni działacze przełamali piętrzące się trudności, doprowadzając do zwołania zebrania gromadzkiego przez sołtysa Chorzelę Franciszka w dniu 15. 6. 1912 r., na którym zapada uchwała utworzenia Straży Ogniowej i opodatkowania się obywateli na ten cel, co było zasadniczym warunkiem ówczesnych władz rosyjskich.

1-szy Prezes A Sztachelski

Po zatwierdzeniu uchwały gromadzkiej i statutu Straży Ogniowej przez Gubernatora Piotrkowskiego przystąpiono do zwołania ze-

brania organizacyjnego, Głównymi działaczami, którzy rozumieli znaczenie i potrzebę istnienia Straży Pożarnej byli: inż. Aleksander Jaworski, ks. Tomasz Brzozowski, Andrzej Lubas, Ludwik Sitko, Woiciech Zarzycha, Józef Kotulski i Marian Zarzycki, którzy w dniu 27. 10. 1912 r. zwołują zebranie organizacyjne pod przewodnictwem inż. A. Jaworskiego z następującym porządkiem obrad:

1. Zapisywanie się na członków czynnych i rocznych ofiarodawców straży.
2. Wybór Zarządu.
3. Ustalenie składki rocznej.

Rezultatem zebrania było zapisanie się: na czynnych 55 osób, na rocznych ofiarodawców 35 osób.

Już w dniu 18 stycznia 1913 r. nowoobрани Zarząd postanowił zakupić w firmie „Ignis” w Warszawie sikawkę, 20 st. węża ssącego, 165 st. węża tłocznego, łączniki, drabiny, 20 szt. hełmów, linek i inny sprzęt na ogólną sumę 549 rb. 50 kp. oraz zatwierdzono kupno 22 bluz i 22 pasów.

Organizatorzy nie szczędzili sił i pracy dla młodej straży, urządzając imprezy dochodowe na które trzeba było uzyskiwać każdorazowo zezwolenia Gubernatora Piotrkowskiego, czego owocem jest bilans za rok 1913. zamykający się sumą 1605 rb. 83 kop.

W roku 1917 zawiązuje się Związek Floriański, którego członkiem zostaje nasza Straż w roku 1918.

Związek ten poza pogłębianiem wiedzy fachowej urządza na naszym terenie odczyty o treści aktualnej, pogłębiając w ten sposób pracę kulturalno-oświatową.

W listopadzie 1918 r. kończy się wojna światowa i rozbita armia niemiecka zostaje rozbrojona, w czym biorą udział i nasi strażacy.

Członkowie czynni Stow. O. S. P. z roku 1913

W ciągu pierwszych 6 lat istnienia straży zostały pokonane olbrzymie trudności dzięki niezmordowanej pracy Zarządu i Sztabu. Ponieważ dotychczasowe pomieszczenia na sprzęt (w stodole u Polaka Jakuba, w szopie po Ant. Suchanku i w wozowni u St. Zarychty) okazały się już niedostateczne, troską poruszaną stale na wszystkich zebraniach Zarządu staje się budowa remizy ze wspinalnią. Ciągłe staranie o uzyskanie „kowałówki” względnie terenu na „szachtach” nie osiągają celu zatem Zarząd na zebraniu dnia 22. 2. 1918 r. postanawia kupić grunt od Jana Kotulskiego, a w dniu 10. 3. 1918 r. zwraca się Zarząd do Gromady Wsi o przyznanie starej drogi, wiodącej do wspomnianej parceli.

Jak wynika z aktów dh. L. Sitko wraz z małżonką Anną, wczuwając się w żywotne interesy i kłopoty Straży wzamian za wyżej wspomniany plac odstępują inną parcelę Janowi Kotulskiemu, tę zaś o pow. 925 m² ofiarują Straży.

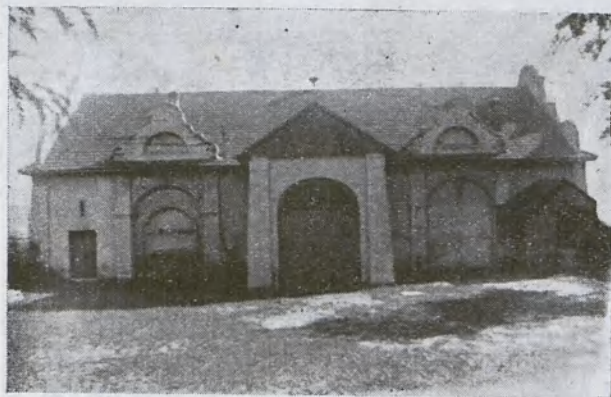
Czyn ten, wysoce obywatelski, zostaje w szczególny sposób podkreślony przez prezesa Wengrisa na Walnym Zebraniu w dniu

18. 4. 1920 r. przez nadanie ofiarodawcom „Honorowego Członkostwa”, co zostaje jednogłośnie aprobowane i uczczone powstaniem.

Obecny Zarząd, w perspektywie czasu, podkreślił fakt ten przez wystąpienie z wnioskiem do Władz Strażackich o nadanie ofiarodawcom „Złotych Medali Zasługi”.

Natychmiast po uzyskaniu parceli pod remizę przystąpiono, w niepomyślnym okresie dewaluacji marki, do budowy przy wydatnej pomocy Tow. „Saturn”, „Solvay”, Stow. Spożyców „Przyszłość”, Sejmiku Powiatowego, Gromady Wojkowic oraz wszystkich członków Straży, którzy prócz wykonania robót ziemnych składają pożyczkę na budowę, a następnie przekazują ją jako dobrowolną ofiarę. Kosztorys przy rozpoczęciu wynosił 100 000,— marek zaś przy końcu budowy sygnał astronomicznej cyfry 279 925 619 marek. Heroiczny ten wysiłek został jednak zakończony wybudowaniem wspinalni drewnianej i budynku „Strażnica”, składającego się z sali na 500 osób ze sceną, pomieszczeniem na sprzęt strażacki i mieszkaniem woźnego

oraz dokonaniem poświęcenia przez ks. Brzozowskiego w dniu 14. 10. 1923 r. przy udziale całego społeczeństwa Wojkowic. Uroczystość

Strażnica

ta uwieńczona została przez sekcję sceniczną odegraniem sztuki p. t. „Chata Borowego” i „Stryjo Fonsio” oraz zabawą taneczną.

Kończą się astronomiczne cyfry w budżecie Straży w roku 1924, gdzie strona przychodu, wynosząca w markach 2 625 865 493,— po przeliczeniu stanowi sumę 1 458,81 zł. i zaczyna się stabilizacja i praca planowa.

W uznaniu zasług, położonych przy budowie „Strażnicy”, Walne Zebranie w dniu 11. 5. 1924 r. uchwała wniosek mianowania dla prezesa inż. Wengrisa „Dożywotnim Członkiem” i przyznania mu przez Władze Strażackie „Dyplomu Uznania”, nadania Członkostwa Honorowego druhom: Kubickowi Romualdowi i Ruzikowskiemu Aleksandrowi oraz nadania „Dyplomu Uznania” przez Związek Straży Poż. R. P. wyżej wymienionym druhom i L. Sitkowi.

Do roku 1927 drużyna nasza brała udział w następujących zawodach i Zjazdach i tak:

W 1921 i 24 r. w Ogólnym Zjeździe Straży Pożarnych w Warszawie; 31. 8. 24 r. w Czeladzi na Okręgowych Zawodach zajmując pierwsze miejsce w grupie IV; w 1925 r. w Częstochowie na Ogólnopolskich Zawodach, zajmując trzecie miejsce; zaś na Zawodach Rejonowych w Rogoźniku pierwsze miejsce; 9. 9. 1926 r. biorąc udział w Zawodach Wojewódzkich w Częstochowie uzys-

kuje najwyższą sprawność (20 sek.) w sprawnieniu sikawki; w 1927 r. zdobywa pierwsze miejsca na Zawodach Rejonowych w Zychciach i Okręgowych w Czeladzi, uzyskując narzędzia za sumę 250,— zł. i kompletne umundurowanie z uzbrojeniem dla jednego strażaka.

Mimo kolosalnych wydatków na zakup mundurów dla całej drużyny w okresie tym postanowiono wpłacać 10% z opłat za wynajęcie sali na rzecz nowobudującego się kościoła.

Ukoronowaniem 15-letniej owocnej pracy było ufundowanie sztandaru, widomego symbolu jedności i honoru, którego poświęcenie odbyło się 16. 10. 1927 r.

Sztandar

Dzień ten tkwi napewno w pamięci wszystkich obywateli Wojkowic, którzy uczcili go nawet przez wybudowanie bram tryumfalnych wzdłuż ulic, którymi maszerowały karne szeregi zagłębiowskiego Strażactwa, co zostało uwiecznione w „Księdze Pamiątkowej” O.S.P.

Poświęcenie sztandaru

Ze drużyna zasłużyła sobie na sztandar, że fakt ten nie był tylko czczą formą świadczy o tym ciąg zdobywanych pierwszych miejsc z nagrodami i tak: w 1927 r. w Rogoźniku; na

Okręgowych Zawodach w Czeladzi, a następnie zdobycie srebrnego pucharu w dniu 30. 9. 1928 r. za pierwsze miejsce w grupie III w Kielcach.

Dyplom i puchary

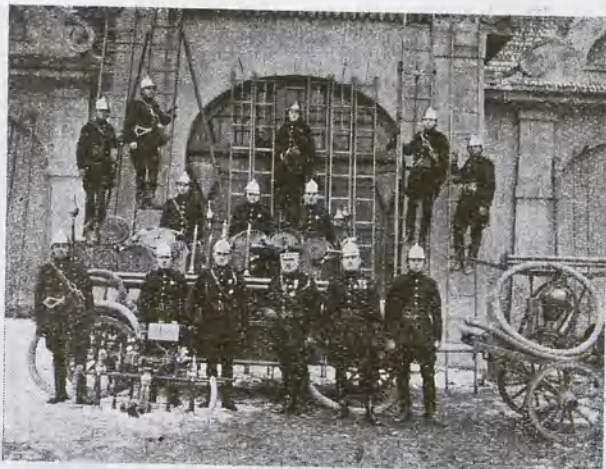
Prezes Honorowy i Naczelnik Rejonu L. Sitko

Łańcuch zdobywania pierwszych miejsc i nagród nie kończy się na tym, bo w 1929 r. na Zawodach Okręgowych w Bedzinie drużyna ponownie zdobywa pierwsze miejsce z nagrodą 500,— zł., a w dniu 22. 9. tegoż roku na Zawodach Wojewódzkich w Kielcach zajmuje pierwsze miejsce w grupie III za co otrzymuje srebrny puchar i nagrodę 150,— zł. Wreszcie ostatnim etapem w tym okresie były Zawody Okręgowe w Bedzinie w dniu 20. 9. 1931 r., gdzie znów palma pierwszeństwa przypada dla naszej drużyny.

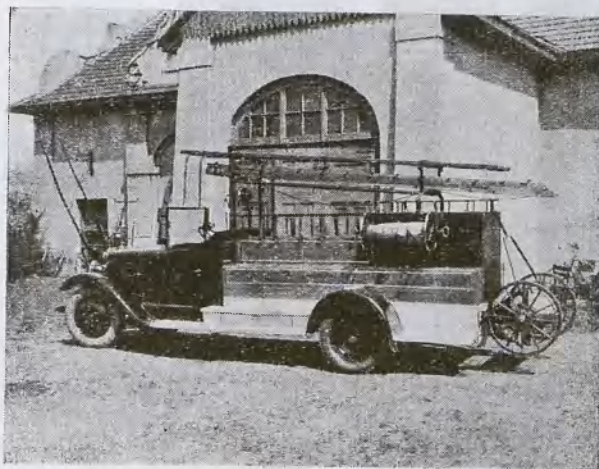
Jak wynika tak w grupie IV Straż Wiejskich, jak w grupie III Straż Małomiasteczkowych drużyna nasza ciągle zajmuje pierwsze miejsca, co świadczy o sprężystości sztabu O.S.P. i wyjątkowemu doborowi zdyscyplinowanej drużyny.

Czujny Zarząd idąc w ślad za potrzebami drużyny modernizuje sprzęt strażacki przez zakup w roku 1929 motopompy o wyd. 400 l/min. za 6 894,— zł. Dla pokrycia z każdym dniem zwiększających się wydatków zostaje zakupiony kinoaparat i uruchomione Kino-Strażnica. W roku 1931 zwiększa się bojowość naszej jednostki przez zakup za cenę 26 000,— zł. autopogotowia.

Fakty te zapisano w „Książce Pamiątkowej” w dniu poświęcenia 5. 6. 1932 r. nadając autopogotowiu imię „Bartek”, a motopompie „Baśka”.

Moment przejścia z sikawki do motopompy

Autopogotowie „Bartek”

Ze względu na powyższe wynika potrzeba rozszerzenia pomieszczenia na sprzęt strażacki. Przystąpiono zatem w roku 1933 do budowy garażów straży, przy wybitnej pomocy Zarządu Gminy Bobrowniki za kadencji wójtów Rabsztyna Mikołaja i Kamińskiego Józefa, które w surowym stanie ukończono w 1933 r. Budynek ten posiada garaże na trzy autopogotowia, pomieszczenia na sprzęt, mieszkanie (2 pokoje z kuchnią) na parterze oraz 3 pokoje na I piętrze przeznaczone na urządzenie Świetlicy i Kancelarii Stowarzyszenia oraz 4-piętrową wspinalną z suszarnią węży.

W miejscu tym należy znowu podkreślić wysokoobywatelski czyn członków Stowarzyszenia, którzy rozumiejąc potrzeby budowy opodatkowali się dobrowolnie na ten cel.

Budynek nowego garażu

Na okres 1933 r. przypada znowu chlubna karta historii naszego Stowarzyszenia — zorganizowanie drużyny żeńskiej samarytańsko-pożarniczej, do czego przyczynia się w dużej mierze dhna Helena Woitasik z zastępczynią dhą W. Polakówna.

Samarytanki

Należy nadmienić, że jest to prawie że pierwsza drużyna zorganizowana na terenie powiatu Będzinskiego, a przez swe ćwiczenia pokazowe w Katowicach, Zawierciu i Pilicy wykazując wielką żywotność i zwraca szczególną uwagę na nasze Stowarzyszenie.

Drużyna samarytańska bierze niejednokrotnie udział w zawodach, zdobywając zaszczytne pierwsze miejsca.

Świetlica — sekcja sceniczna

Równocześnie została zorganizowana przez dhę L. Kocotą Świetlicę. Zadaniem Świetlicy poprzez urządzenie imprez, odczytów t. zn. poprzez podnoszenie kultury i ducha wśród członków i społeczeństwa Wojkowie było zwiększanie, tak bardzo w tym okresie potrzebnych, wpływów kasowych.

Straż ciągle, po wielkich wysiłkach kupna sprzętu i rozbudowy strażnicy, znajduje się w kłopotach finansowych; to też na szczególne podkreślenie zasługuje fakt uzyskania przez Zarząd pożyczki w P.Z.U.W. w wysokości 10 000,— zł., a następnie w Banku Gosp. Kraj. w wysokości 6000,— zł. i uzyskania zniżki 40% przy jednorazowym zamiast ratalnym uregulowaniu należności za autopogotowie „Bartek“.

W okresie 1938/39 wartość majątku Stowarzyszenia zamyka się w następujących cyfrach:

Dział techniczny . . .	35 095,42 zł.
Dział gospodarczy . . .	4 506,83 „
Nieruchomości . . .	65 000,— „

R a z e m : 104 602,25 zł.

10% amortyzacja . . . 10 355,16 „

Razem wartość majątku: 94 247,09 zł.

W tym zadłużenia . . . 13 233,— „

faktyczna wartość majątku 81 014,09 zł.

przy czym Stowarzyszenie liczy 239 członków z czego 104 ubezpieczonych w P.Z.U.W. jako czynni z 17 samarytankami.

Nadszedł rok 1939 — rok drugiej wojny światowej — początek 5-letniej okupacji. Z nadejściem tego momentu przestały istnieć na terenie całej Polski wszystkie organizacje. Drużyna pozbawiona została troskliwej opieki Zarządu. Od tego momentu drużyna

razdzi się autonomicznie, pełniąc obok służby przeciwpożarowej wszystkie czynności, które dotąd spełniał Zarząd.

Ten okres jest najchlubniejszą kartą historii naszego Stowarzyszenia i chcąc go tu uplastyczyć, objętościowo zeszyt ten urósł by do grubego tomu. Niepodobna jednak choćby w jednym zdaniu nie wspomnieć o zasługach bardziej ofiarnych i pełnych poświęcenia strażaków, którzy narażając własne i rodzin swoich życie, ratują sztandar, autopogotowie i cały sprzęt, a nawet niektórych strażaków od konsekwencji opuszczania zbiorów.

Sprzęt nie tylko, że został uchroniony ale w niejednym wypadku zwiększony (n. p. zamiana motopompy z 400 na 800 l/min.

Zarząd z roku 1947

Siedzą od lewej strony: ob. ob. Zarach P. Kotulski Cz. Adamczyk J. Kocot L. Kowalik Józef.
Gabryś Br. Kowalik J. Wojtasik A. i Mazur J.

Nazwiska działaczy z tego czasokresu, dla uniknięcia nieścisłości, specjalnie pominięto, a tylko szczególne wypadki zasługujące na wyróżnienie przez odznaczenie, zgodnie z regulaminem Straży, umieszczono w tabeli odznaczonych.

W każdym razie fakt ten, że Straż nasza w pierwszym dniu odzyskania niepodległości była jedną z tych w powiecie, która mogła podjąć walkę z żywiołami, najlepiej świadczy o działalności drużyny w czasie okupacji.

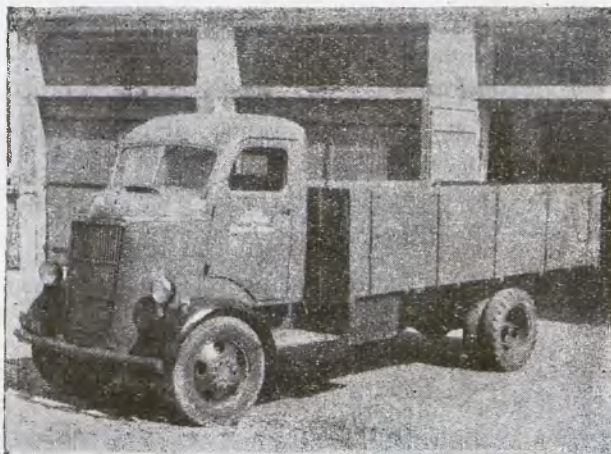
Po okresie okupacji nowoobranv Zarząd podkreślił ciągłość istnienia Stowarzyszenia przez urządzenie „Tygodnia Strażackiego” w 1945 r.

Tydzień Strażacki — 1945 r.

O natychmiastowym wejściu w dawny tryb życia i aktywności Stowarzyszenia świadczy fakt powołania do życia Świetlicy i zakupienie z dobrowolnych składek radiodbiornika, przeprowadzenia gruntownego remontu autopogotowia „Bartek” oraz sprzętu przeciwpożarowego, a w roku 1946 Straż kupuje auto ciężarowe dla celów przeciwpożarowych, na co otrzymuje 30 000,— zł. subwencji z Banku Gosp. Kraj. w Katowicach.

W tym miejscu zasługuje na podkreślenie fakt dołożenia przez drużynę nowej cegielki do karty historii naszego Stowarzyszenia, zdobyciem pierwszego miejsca w 1945 r. na Rejonowych Manewrach w Rogoźniku oraz pierwszego miejsca w 1946 r. na Rejonowych Zawodach w Dobieszowicach.

Auto ciężarowe

Za okres 35-letniej pracy Stowarzyszenia możemy Społeczeństwu podać następujące cyfry: 220 razy drużyna brała udział w walce

Rada Sztabowa Straży z roku 1947

*Od lewej siedzą: ob. ob. Kowalik J. Bielski St.
stoją Pawełczyk Wł. Skorek Fr.
i Stuczeń Zygfryd*

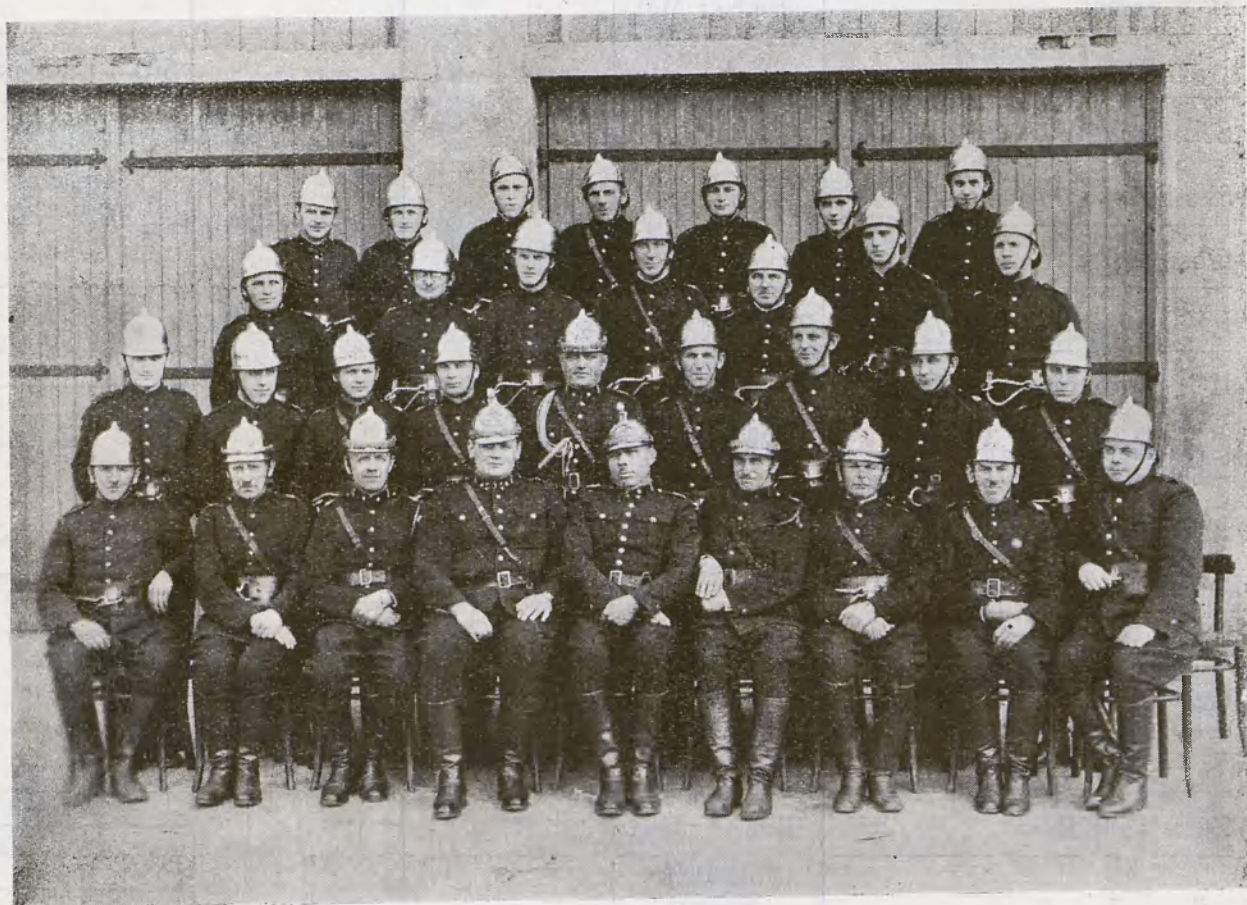
z pożarami w tym 118 miejscowe i 102 zamiejscowe przy udziale 3100 strażaków; 350 razy brała udział w uroczystościach państwowych i kościelnych; odbyto 245 posiedzeń sztabu, 840 ćwiczeń letnich i 385 zbiórek zimowych.

W 35 roku istnienia Stowarzyszenie liczy 50 członków czynnych i 120 wspierających. Stan kasy na dzień 31. 12. 1947 r. zamyka się sumą 248 000,— zł.

W dniu wydania niniejszego „Pamiętnika Jubileuszowego“ musimy podkreślić, że nie spoczęło Stowarzyszenie na laurach swoich przodków, a w dalszym ciągu przepojone troską o ciągły rozwój obrony przeciwpożarowej już dzisiaj czyni starania w kierunku

całkowitego wykończenia zabudowań oraz powiększenia ilości zmotoryzowanych jednostek bojowych, do czego z olbrzymim wkładem przychodzi z pomocą P.Z.U.W. z którym Straż nasza poprzez P.K.S.P. m. Kalkowskiego nawiązała ścisłą współpracę.

W końcu nadmienić pragniemy, że jednostówką tą nie tylko chcemy zaakcentować czyny i osiągnięcia ludzi oddanych bezinteresownie dla idei pożarnictwa, którzy poza pracą zawodową i rodziną żyli tylko dla Straży, ale jednocześnie pragniemy, aby ona trafiła do rąk tych, którzy jeszcze nie dołożyli cegiełki do gmachu tak pożytecznej organizacji.

Członkowie czynni Stow. O. S. P. z roku 1947

Listy członków Zarządów od 1912–1947 r.

Prezes Honorowy — Sitko Ludwik
 Członkowie Honorowi: Sitko Anna
 Dzierzbicki Jerzy
 Kocot Ludwik
 Kubiczek Romuald
 Ruzikowski Aleksander
 Wengris Jan
 Włodarczyk Antoni

Zmiany Zarządów w okresie 35-lecia

	Rok 1912	1913	1914	1917	1918	1920	1926	1927	1928	1929	1931	1935	1936	1938	1940-1945	1945	1946	1947
Prezes	Sztachelski Adam		Wengris Jan									Dzierzbicki Jerzy				Dzierzbicki (Sitko L.)		Kowalik Józef
I V-prezes	Brzozowski Tomasz				Raidecki	Swinarski	Dzierzbicki Jerzy					Kasiński Kazimierz						
II V-prezes	Bielski Mat.				Brzozowski T.									Michalewski Włodzimierz				
Naczelnik	Jaworski Aleksander	Jaron Józef		Sitko Ludwik											Bielski Stefan	Kowalik Jan		Kowalik Jan
Sekretarz	Kurek Jan		Sitko Jakub		Krawczyński Mieczysław	Ruzikowski Aleksander Sadkowski Leon		Krawczyński Mieczysław			Kocot Ludwik					Kocot Ludwik		Gabrvś Br.
Skarbnik	Pajor Teofil			Chorzela Izydor								Kowalik Józef	Adameczyk J.			Adameczyk J.		Kotulski Czesław
Gospodarz	Sitko Ludwik	Zarvchta Stanisław				Pajor Teofil		Mańka Kaietan					Sikorski Stanisław			Mazur Józef		Zarach Piotr
I V-Naczelnik	Zarzycki Marian		Lubas Andrzej	Kubiczek Romuald				Widerak Antoni						Bielski Stefan		Bielski Stefan		Bielski Stefan
II V-Naczelnik	Kowalik Józef	Sitko Ludwik						Mańka Kaietan										
Członek Zarządu	Sadurski Franciszek					Włodarczyk Antoni					Adameczyk Józef		Brach Long.			Kowalik Józef		Kocot Ludwik
„ „	Słania Stanisl.					Karoliński Roman								Mazur Józef				Adameczyk Józef
„ „	Kotulski Jozef										Kowalik Józef							Mazur Józef
Przew. Kom. Rew.	Lubas Andrzej					Włoczewski		Ruzikowski Aleksander		Sikorski Stanisław			Sinkowski Jan			Mauberg Konstanty	Łata Stefan	Łata Stefan
Czl. „ „	Pulawski Adam					Chorzela Izydor				Segno Henryk			Woitasik Andrzej			Łata Stefan	Gabrvś Br.	Woitasik Andrzej
„ „ „	Suchanek Franciszek					Widerak Antoni			Kocot Ludwik		Unierzyski Stefan		Zawiślański Szczepan			Zawiślański		Suszyński Julian
Zast. Kom. Rew.	Buczek Jan									Kowalik Józef	Gruszka A.		Łata Stefan			Woitasik A.		Herman Euzebiusz
„ „ „	Suchanek Antoni									Sokoła Leon			Mikurda Alfred					Stuczeń Józef
„ „ „	Zarvchta Stan.									Sendek Waclaw								
Kapelan								Oleinik Winc.		Sewervnek A.								Kańtoch Antoni
Przedst. Gminy												Kamiński J.						Swieboda Stanisław

RADA SZTABOWA STRAŻY

Naczelnik — Kowalik Jan
V-Naczelnik — Bielski Stefan

Adiutant — Skorek Franciszek

D-ca I plutonu — Stuczeń Zygfryd

D-ca II plutonu — Pawełczyk Władysław

CZYNNI CZŁONKOWIE 1912r.

1. ks. Brzozowski Tomasz — I V-prezes
2. Bielski Mateusz — II V-prezes
3. Borkowski Kazimierz
4. Buczek Jan
5. Drózd Stanisław
6. Gawron Jan
7. inż. Jaworki Aleksander Naczelnik
8. Jaroń Józef
9. Jaroń Wiktor
10. Karoliński Roman
11. Kaszyca Piotr
12. Kowalik Józef s. Feliksa — II zast. naczelnika
13. Kotulski Józef s. Jana — Członek Zarządu
14. Kotulski Jan
15. Kopciara Józef
16. Kowalik Wincenty
17. Kotulski Józef
18. Kotulski Ludwik s. Józefa
19. Kotulski Piotr
20. Kowalik Antoni
21. Krzykowski Józef
22. Kurek Jan — Sekretarz
23. Kubiczek Romuald
24. Łubas Andrzej — Czł. Komisji Rew.
25. Madziara Zbigniew
26. Mańka Kajetan
27. Molus Rafał
31. Podleżyński Jan
32. Polak Stanisław
33. Polak Bolesław
34. Polak Wojciech
35. Polak Stanisław
29. Pajor Teofil — Skarbnik
30. Pawełczyk Władysław
28. Nobis Antoni
36. Polak Piotr
37. Puławski Adam
38. inż. Sztachelski Adam — Prezes
39. Sadurski Franciszek — Czł. Zarządu
40. Ślania Stanisław — Czł. Zarządu
41. Sitko Ludwik — Gospodarz
42. Sitko Stanisław
43. Sitko Jakub
44. Suchanek Franciszek — Czł. Kom. Rew.
45. Suchanek Antoni — Zast. Kom. Rew.
46. Swoboda Franciszek
47. Sadowski Adam
48. Skorek Piotr
49. Sztajer Władysław
50. Widerak Antoni
51. Wrotniak Ludwik
52. Zarzycki Marian — I zast. naczelnika
53. Zarychta Wojciech
54. Zarychta Stanisław
55. Ziaja Piotr

CZYNNI CZŁONKOWIE STRAŻY 1947r.

1. Adameczyk Józef — Czł. Zarządu
2. Bielski Stefan — V-Naczelnik
3. Dorczyński Jan
4. Gabrys Bronisław — Sekretarz
5. Gregorczyk Józef
6. Grochowina Jan
7. Herman Euzebiusz — Zast. Kom. Rew.
8. Jochim Julian
9. Kocot Ludwik — Czł. Zarządu
10. Kowalik Józef — Prezes
11. Kowalik Jan — Naczelnik
12. Kowalik Antoni
13. Kowalik Tadeusz
14. Kowalik Eugeniusz
15. Kotulski Czesław — Skarbnik
16. Kowalewski Dyonisj
17. Kołodziej Czesław
18. Łata Stefan — Przew. Kom. Rew.
19. Mazur Józef — Czł. Zarządu
20. Marcinkowski Bolesław
21. Naryżny Jan
22. Olkusi Władysław
23. Pawełczyk Władysław — d-ca II plut.
24. Pawełczyk Henryk
25. Pawełczyk Bolesław
26. Podleżyński Władysław
27. Podleżyński Józef
28. Przybyłek Edward
29. Przybyłek Stanisław
30. Polak Piotr

31. Polak Jan — chorąży	41. Skórka Stanisław
32. Polak Sylwester	42. Sokół Józef
33. Sitko Ludwik — Prezes Honorowy	43. Wojtasik Andrzej — Czł.Kom.Rew.
34. Sitko Jan	44. Wojtasik Lucjan
35. Sitko Józef	45. Wilczyński Antoni
36. Suszyński Julian — Czł.Kom.Rew.	46. Wnuk Stanisław
37. Stuczeń Zygfryd — d-ca I plutonu	47. Wnuk Czesław
38. Stuczeń Józef — Zast.Kom.Rew.	48. Wróbel Eugeniusz
39. Skorek Franciszek — adiutant	49. Zarach Piotr — Gospodarz
40. Szczeszek Bolesław	50. Kozieł Jerzy

CZŁONKOWIE WSPIERAJĄCY 1947r.

1. Adamus Franciszek	44. Kubik Czesław
2. Brach Longin	45. Kulak Stanisław
3. Bernas Wojciech	46. Kowalik Józef
4. Buczek Edward	47. Kubik Jan
5. Bacia Piotr	48. Kaczmarek Jan
6. dr. Brzeziński Kunibert	49. Kmity Mieczysław
7. Budkowski Wiesław	50. Kwoka Stanisław
8. Bacia Stefan	51. Kamiński Józef
9. Bacia Piotr	52. Kotulski Józef
10. Bieńkowska Maria	53. Laus Ludwik
11. Biesiadecki Jan	54. Leśniewski Zygmunt
12. Bujak Henryk	55. Ledwoch Stefan
13. Biernacki Wincenty	56. Łach Jan
14. Ciepliński Stanisław	57. Łukasik Wawrzyniec
15. Cwał Józef	58. Mazur Helena
16. Ciuk Eugeniusz	59. Mańka Marian
17. Duś Władysław	60. Migoń Stanisław
18. Drózd Ludwik	61. Mosur Bogusław
19. Dybowski Bolesław	62. Magner Antoni
20. Duda Euzebiusz	63. Mołus Rafał
21. Flasz Antoni	64. Małota Stanisław
22. Ferdynówna Helena	65. Minkner Kazimierz
23. Ferdyn Jan	66. Miodek Stanisław
24. Gajdzik Stanisław	67. Mazurkiewicz Karol
25. Grymm Aurelia	68. Nowak Jan
26. Gawor Aleksander	69. Nowakowski Stanisław
27. Gałęziowski Stanisław	70. Niedbala Czesław
28. Chorzela Genowefa	71. Naglik Jan
29. Jędrysik Lucjan	72. Obrzut Rudolf
30. Jaśkowski Władysław	73. Przylecki Józef
31. Janikowski Stefan	74. Polak Władysław
32. Janikowski Franciszek	75. Pawelczyk Stefan
33. dyr. Kwapiszewski Włodzim.	76. Polak Antoni
34. ks. Kańtoch Antoni	77. Polak Edward
35. Krzykawski Jan	78. Pawelczyk Tadeusz
36. Kowalik Euzebiusz	79. Podleński Piotr
37. Kowalik Marian	80. Przybylek Stanisław
38. Kozieł Szczepan	81. Pyrzyk Hipolit
39. Kotulski Jan	82. Polak Stanisław
40. Kotulska Elżbieta	83. Podleżyński Jan
41. Kowalik Antoni	84. inż. Piskorski Seweryn
42. Krawczyk Stanisław	85. Rudowski Wojciech
43. Knapik Stanisław	86. Reznier Edward

87. Rebeś Józef	104. Sendek Wacław
88. Rebeś Szczepan	105. Skrzypiec-Rumanstorfer Helena
89. Rebeś Tadeusz	106. Skorek Jan
90. inż. Regulski Wacław	107. Sztajer Edward
91. inż. Ruzikowski Tadeusz	108. Trefon Józef
92. Słania Stanisław	109. Unierzyski Stefan
93. Słodczyk Nikodem	110. Wierzbicki Stanisław
94. Swieboda Stanisław	111. Wolny Piotr
95. Sztajer Wiktor	112. Wrotniak Ludwik
96. Szymoniak Stanisław	113. Wołowicz Jan
97. Sikora Tadeusz	114. Włodarczyk Alojzy
98. Sztachelski Stanisław	115. Wdowicki Stanisław
99. Sokoła Tomasz	116. Zawisłański Szczepan
100. Szczeszek Kazimierz	117. Zaremba Jan
101. Sitko Bolesław	118. Zawartkowa Franciszka
102. Sadowski Stanisław	119. Zarychta Wojciech
103. Szydło Szczepan	120. Ziaja Stanisława

CZŁONKOWIE O. S. P. WYZNACZENI DO ODZNACZENIA

Nazwisko i imię	Krzyż za Rat. Ginących	Krzyż za Dzieln. i Odwagę	Złoty Med. Z.	Srebr. Med. Z.	Brąz. Med. Z.	List Pochw.
Bielski Stefan	1					
Kowalik Tadeusz		1				
Szczeszek Bolesław		1				
Dzierzbicki Jerzy			1			
Sitko Anna			1			
Sitko Ludwik			1			
Adamczyk Józef				1		
Kocot Ludwik				1		
Kowalik Antoni				1		
Kowalik Jan				1		
Kowalik Józef				1		
Pawelczyk Władysław				1		
Stuczeń Zygfryd				1		
Wojtasik Lucjan				1		
Kowalewski Dyonizy					1	
Łata Stefan					1	
Mazur Józef					1	
Polak Jan					1	
Polak Piotr					1	
Skorek Franciszek					1	
Wilczyński Antoni					1	
Wojtasik-Mazur Helena					1	
Wojtasik Andrzej					1	
Zarychta Wojciech					1	
Kowalik Ludwika						1
Koziel Stefania						1

CZŁONKOWIE O. S. P. PODANI DO ODZNACZENIA ZA WYSŁUGĘ LAT

Nazwisko i imię	XL	XXXV	XXX	XXV	XX	XV	X
Kocot Ludwik	1						
Kowalik Antoni		1					
Pawelczyk Władysław		1					
Sitko Ludwik		1					
Polak Piotr			1				
Skorek Franciszek			1				
Wilczyński Antoni			1				
Grochowina Jan				1			
Kowalik Józef				1			
Stuczeń Zygfryd				1			
Wnuk Stanisław				1			
Bielski Stefan					1		
Kowalik Jan					1		
Pawelczyk Bolesław					1		
Polak Jan					1		
Przyłęcki Józef					1		
Skórka Stanisław					1		
Szczeszek Bolesław					1		
Adamczyk Józef						1	
Sitko Jan						1	
Wojtasik Lucjan						1	
Dorczyński Jan							1
Kołodziej Czesław							1
Kowalik Tadeusz							1
Mazur Józef							1
Łata Stefan							1
Podleżyński Józef							1
Podleżyński Władysław							1
Przybyłek Edward							1
Wojtasik Andrzej							1
Zawiślański Szczepan							1

ZMARLI CZŁONKOWIE STOW. O.S.P. W OKRESIE 35-lecia

1. ks. Brzozowski Tomasz	31. Mikurda Alfred
2. Bielski Mateusz	32. Malota Izydor
3. Bacia Bolesław	33. Musialik Franciszek
4. Buczek Jan	34. Ociepa Edward
5. Błaszczuk Edward	35. Ostrowski Stanisław
6. Czerski Józef	36. Osinkowski Kazimierz
7. Czech Julian	37. Pawełczyk Hilary
8. Drózd Stanisław	38. Ruzikowski Aleksander
9. Ferdyn Piotr	39. Rogalski Jan
10. Fudalej Mirosław	40. Rabstyn Ignacy
11. Grzesik Karol	41. inż. Sztachelski Adam
12. Gruszka Antoni	42. Sadowski Adam
13. Grochowina Roman	43. Skorek Piotr
14. Jaroń Józef	44. Sikorski Stanisław
15. Iędrzak Wacław	45. Swiderski Czesław
16. Kurek Jan	46. Słania Bolesław
17. Kotulski Ludwik	47. Sztajer Władysław
18. Kaszyca Piotr	48. Suchanek Antoni
19. Karoliński Roman	49. Sośnicki Jan
20. Kopański Alfons	50. Ujec Piotr
21. Kowalski Walenty	51. inż. Unierzyski Stefan
22. Krawczyk Kazimierz	52. inż. Wengris Jan
23. Krzykowski Józef	53. Włodarczyk Antoni
24. Kot Wojciech	54. Wasilewski Władysław
25. Lubas Andrzej	55. Zarychta Stanisław
26. Mańka Kajetan	56. Zawartka Piotr
27. Magner Stanisław	57. Zysek Antoni
28. Mazur Władysław	58. Ziaja Piotr
29. Masalski Jan	59. Zak Franciszek
30. Majerski Stanisław	

Uroczystość 35-lecia

PROTEKTORZY:

Wicewojewoda płk. Ziętek Jerzy

Starosta Pow. Będz. inż. Dziunikowski Zb.

Dyr. P.Z.U.W. Łada Roman

KOMITET HONOROWY:

Przew.-Wojew. Insp. Zw. Str. Poż. R. P.

Mikuła Józef — pplk. poż.

Wójt Bacia W.

Cieplinski St.

Wicedyr. Czerwinski St.

Inż. Dzierzbicki J.

Członek Zarz. Oddz. Pow. Zw. Str. Poż.

Domagała St.

Gawron J.

Horzela I.

Dyr. P.Z.U.W. Jung K.

Prezes Zarz. Oddz. Pow. Zw. Str. Poż.

Kaliszek W.

Pow. Kmdt. Str. Poż. Kałkowski N. mjr. poż.

Kubiczek R.

Dyr. Kwapiszewski W.

Kotulski J.

Ks. prob. Kańtoch A.

Kaminski J.

Kowalik W.

Inż. Kasinski K.

Krawczyński M.

Kotulski J.

Kowalik A.

W-prez. Zarz. Oddz. Pow. Zw. Str. Poż.

Latosinski J.

Ledwoch St.

Skarbnik Zarz. Oddz. Pow. Zw. Str. Poż.

Madla N.

Mazurowa H.

Inż. Mauberg K.

Molus R.

Prezes Zarz. Okręgu Str. Poz. R. P.

Dyr. Pitera R.

Insp. Poż. Wojew. Kieleckiego Plebanek J. —
płk. poż.

Pajor T.

Podleżyński J.

Czl. Zarz. Oddz. Pow. Zw. Str. Poż. R. P.

Rosicki A.

Dyr. C.Z.P.W. Rumanstorfer T.

Wojew. Insp. P.Z.U.W. Świtek

Pow. Insp. P.Z.U.W. Świętochowski B.

Sitkova A.

Wicepr. Zarz. Oddz. Pow. Zw. Str. Poż.

Sitko L.

Ślup J., Dyr. Państw. Kat. Zakł. Graficznych

Suchanek Fr.

Śoltes Stuczeń J.

Inż. Sinkowski J.

Nacz. Dyr. D.Z.P.W. inż. Szczepański

Sadurski Fr.

Słania St.

Segno H.

Wrotniak L.

Zarzycki M.

Zarychta W.

Zarach J.

KOMITET WYKONAWCZY:

Przewodniczący — Dyr. Olkusz Zygmunt

I Zast. Przew. Gabrys Bronisław

II Zast. Przew. Sendek Wacław

Adamczyk Józef

Bielska Julia

Bielski Stefan

Bęc Jan

Dudowa Zofia

Duda Euzebiusz

Duś Władysław

Górnicka Anna

Herman Marek

Chorzelanka Genowefa
Kotulski Czesław
Kowalik Józef
Kocot Ludwik
Kowalik Jan
Kowalik Eugeniusz
Lipnicki Jerzy
Marcinkowski Bolesław
Mazur Józef
Magner Jan

Miodek Stanisław
Pawelczyk Tadeusz
Polakowa Helena
Poniatowski Kazimierz
Sitko Ludwik
Stuczeń Zygfryd
Suszyński Julian
Świeboda Stanisław
Wojtasik Lucjan
Zarach Piotr

Chorobianka Główna
Kotulski Czesław
Kowalik Jacek
Kocot Ludwik
Kowalik Jan
Kowalik Józefina
Kowalik Jacek
Kowalikowski Bolesław
Kowalik Jacek
Kowalik Jan

Miechowski Stanisław
Pawłowski Józefina
Polakowski Helena
Poniatowski Kazimierz
Sikora Ludwik
Sikora Józefina
Sikora Józefina
Sikora Józefina
Sikora Józefina
Sikora Józefina
Sikora Józefina
Sikora Józefina

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000770989

III 54838
Pracownia Śląska